

Bygga Herrens hus

Predikan av pastor Göran Appelgren

(Läsningar: Haggai 1; Joh 2:18-22; AC 4210. Se sista sidan!)

”Gå upp till bergen, hämta trävirke och bygg upp Mitt hus, så skall jag glädja mig över det och visa min härlighet, säger HERREN.” (Haggai 1:8)

Snart är vi framme vid jul. Många barn älskar julens glada budskap om Jesu födelse. De lyser upp i sitt inre. Halvt om halvt medvetet ger de sig hän åt det som julen faktiskt handlar om. Men det finns en del av julen som alla barn definitivt är fullt medvetna om - att få julklappar. Det är en underbar känsla att se den glädje som barn ger uttryck för i det sammanhanget.

Ibland lyckas man som givare precis pricka in vad de vill ha. När man sedan ser dem sysselsätta sig med den bästa julklappen känner man sig nöjd. Men ibland, kan ni minnas det, så håller inte underhållningsvärdet i sig så länge. Barnet tröttnar. Barnet blir lite besviket, medan den vuxne undrar vad som är fel.

Tiden före julafton fanns det förväntningar. Barnet hade talat sig varmt för en viss sak. Föräldrarna eller mormor eller farfar hade hört önskemålet och köpt den efterlängta saken. Men så blir det inte så roligt som man tänkt sig.

Det som man ännu inte har verkar så ofantligt önskvärt att äga. När man sedan har fått det, förstår man inte riktigt varför man skruvade upp förväntningarna så högt.

Profeten Haggai levde och verkade strax efter att judarna hade återvänt från Babylon till det Heliga landet. Templet i Jerusalem som kung Salomo en gång hade byggt var jämnat med marken. I Babylon fanns inget tempel. Inför löftet om att få återvända fanns ett starkt önskemål om att få återuppbygga templet.

När man kom till Jerusalem satte man igång med arbetet. Men det gick trögt. Den första entusiasmen höll inte i sig. Folket sade, "Ännu är inte tiden kommen att gå till verket, tiden att HERRENS hus byggs upp." (Hag 1:3) Istället byggde man på sina egna hus. De bodde själva i "panelade hus, medan [HERRENS] hus [låg] öde." (Hag 1:4) Den här texten är nästan övertydlig i att säga att vi sätter oss själva framför Gud.

Ibland måste budskapet vara övertydligt. Man följer det gamla vanliga. Man märker inte att man har fastnat i ett mönster som inte ger möjlighet för ett andligt växande. Man behöver ruskas om. Människorna i Jerusalem hade börjat bygga Herrens hus. Allt var väl. Man hade ju börjat. Vad mer kunde sägas. Jovisst gick det lite långsamt, men man hade ju börjat. Sedan ägnade man mesta tiden åt att bygga sina egna hus. Det där med Herren kunde vänta. Det där med andlighet kunde vänta. Det där med kyrka får väl bli när man har tid.

Det är först när någon tydligt och klart talar om att allt inte är så bra som man tror som man börjar titta på sig själv. "HERRENS ord kom genom profeten Haggai, han sade: Därför säger nu HERREN Sebaot så: Ge akt på hur det går er. Ni sår mycket, men inbärgar litet; ni äter, men får inte nog för att bli mätta; ni dricker, men får inte nog för att bli glada; ni tar på er kläder, men har inte nog för att bli varma." (Hag 1:3-6)

Jämför profeten Haggais ord med Jesu ord i johannesevangeliet, där han talar med kvinnan vid Sykars brunn: "Den som dricker av det här vattnet blir törstig igen. Det vatten jag ger blir en källa i honom, med ett flöde som ger evigt liv." (Joh 4:13-14)

Det är två förhållande som gäller samtidigt för folket som återvände till Jerusalem. Detta visar Haggai så tydligt. Det ena är att man bygger på sitt eget hus och inte på Herrens hus. Det andra är att man äter utan att bli mätt, dricker utan att bli glad, tar på sig kläder utan att bli varm.

Finns det ett samband? Skulle det gå bättre om man byggde på Guds hus istället för sitt eget?! Bygga på Guds hus och bli mätt, bli glad, bli varm ...Profeten Haggai fortsätter att tala HERRENS ord: "Varför gick det så? säger HERREN Sebaot. Jo, därför att mitt hus får ligga öde, under det att var och en av er hastar med sitt eget hus." (Hag 1:9)

"Mitt hus får ligga öde" är svaret. I det historiska förloppet handlar det här om folket i Jerusalem på 500-talet f. Kr. Det gick folket illa för att de inte återuppbyggde templet. På ett djupare plan handlar det om en människas andliga liv. Det handlar om att vi sätter oss själva i centrum i stället för att sätta Herren på den upphöjda plats Han ska ha.

Herren känner självklart ingen avund, hyser inget agg. Det är tvärtom utifrån en oändlig kärlek till alla människor som Han leder oss till att förstå att livet spårar ur om vi glömmer bort Honom. När vi litar för mycket på oss själva och för lite på Herren råkar vi tveklöst ut för svårigheter. Prövningar i livet kan användas som ett sätt att omvärdera ens ståndpunkter.

Genom profeten Haggai säger Herren att Han har "befallt torka att komma över land och berg, och över säd, vin och olja och alla andra jordens alster ... och över all frukt av era händers arbete". (Hag 1:11)

Det låter som att det är Herren som har ställt till det för människorna. I själva verket är det människorna, vi, som har orsakat allt ofruktbart. Det sker när vi glömmer bort Herren. Långsamt torkar livet och vissnar, så långsamt att vi inte märker det. Därför påminns vi om hur viktigt det är att låta Herren styra våra liv.

Guds Ord ger oss den påminnelsen. Profeten Haggai gör det. Jesus själv gör det i Nya Testamentet: "Jag är vinstocken, ni är grenarna. Om någon är kvar i Mig och jag i honom, bär han rik frukt. Utan Mig kan ni ingenting göra." (Joh 15:5) "För människor är det omöjligt, men för Gud är allting möjligt." (Matt 19:26)

Hos Haggai får vi också ett råd fast mer inlindat. "Men dra nu upp till bergen, hämta trävirke och bygg mitt hus, så vill jag ha behag till det och bevisa mig härlig, säger HERREN." (Hag 1:8)

Vi ska göra tre saker. Vi ska gå upp på berget. Vi ska samla trävirke, och vi ska bygga Herrens hus. Om vi gör det ska Han bevisa sig härlig. Det är alldeles uppenbart att vi måste anstränga oss för att vi ska kunna uppleva Herrens välsignelser.

Det som den här texten handlar om är oss själva när vi redan har upptäckt att något är gale. Vi äter utan att bli mätta, dricker utan att bli glada, tar på oss kläder utan att bli varma. Bristerna i livskvalitet är uppenbara. Vi är därför öppna för goda råd. Rådet är: "Dra nu upp till bergen, hämta trävirke och bygg mitt hus," (Hag 1:8)

Vad handlar bristerna om? Låt oss ta äktenskapet som exempel. En man och en hustru har råkat in i en ond cirkel av att klandra varandra för allt som blir fel. På olika sätt försöker man plåstra ihop den brutna relationen. Men det går inte. Man äter utan att bli mätt. Varje gång det ser ut som att man drar åt samma håll hamnar man åter i ett träsk av anklagelser, hot och bitterhet.

Misslyckandet är en prövning. "Torka har kommit över land och berg." (Hag 1:11) Man har hamnat där därför att man "själv bor i panelade hus, medan [Herrens] hus ligger öde." (Hag 1:4) Hur ska rådet i Haggai då tolkas? "Dra nu upp till bergen, hämta trävirke och bygg mitt hus," (Hag 1:8)

Att gå upp på berget handlar om att höja sin tanke till en högre nivå. Uppe på ett berg har man bättre sikt än nere i dalen. Med perspektiv på situationen ser man

bättre, förstår mer och blir lugnare. Men berget är mer än sikt. Det är en sinnebild för en närhet till Herren. Berget sträcker sig mot himlen. Himlen är Guds boning, hus kanske. Man närmar sig Herren i sitt inre bara om hjärtat är öppet, det vill säga om längtan efter sann kärlek finns levande. Gud kan man bara möta i kärlek, inte i hat, inte i högmod, inte i bitterhet, utan bara i kärlek och sann längtan efter försoning, gemenskap och konstruktivt samarbete.

På berget ska man leta efter trävirke. Trä och sten är vanliga byggmaterial. Sten kan man inte elda med. Trä däremot ger värme när man eldar med det. Visserligen bränner man inte upp byggmaterialet, men att det är just trä man samlar ihop beror på att trä står för det varma. Trähus känns, rent upplevelsemässigt varmare än stenhus.

Med en upphöjd tanke frammanad av en kärlekslängtan söker man efter det goda i den situation man befinner sig i. Man försöker minnas allt gott maken eller maken har gjort. Man försöker se det goda som finns, och man anstränger sig att se hur man kan bidra till att den andra personen får tillfälle att uttrycka sin godhet.

Med sådana förutsättningar bygger man Guds hus. Man bygger en stilla plats i sitt inre, där Herren finns. Antingen tillsammans, eller till att börja med enskilt, vårdar man sig om den platsen. Där finner man ro. Där får man förnyad kraft. Där ber man sin bön om hjälp, och där ger man sitt tack.

Och "folket lyssnade till HERRENS, sin Guds röst och till profeten Haggais ord, eftersom HERREN, deras Gud, hade sänt honom. Och folket fruktade för HERREN." (Hag 1:12) När man förstår och får erfarenhet av att hjälpen finns hos Gud, då tror man fullt och fast på profeten Haggais sista ord, "Jag är med er, säger HERREN." (Hag 1:13)

Efter Jesu uppståndelse trodde lärjungarna på Jesus utan invändningar. Därför hörde de Honom säga:

"Åt mig har givits all makt i himlen och på jorden. Och jag är med er alla dagar intill tidens ände." (Matt 28:17,20)

Amen!

Haggai, kap 1 I kung Darejaves' andra regeringsår, i sjätte månaden, på första dagen i månaden, kom HERRENS ord genom profeten Haggai till Serubbabel, Sealtiels son, ståthållare i Juda, och till översteprästen Josua, Josadaks son. Han sade: Så säger nu HERREN Sebaot: 'Detta folk säger: 'Tiden har inte kommit, tiden att åter bygga upp HERRENS hus'. Och HERRENS ord kom genom profeten Haggai. Han sade: 'Är det då tid för er att själva bo i panelade hus, medan detta hus ligger i ruiner? Så säger nu HERREN Sebaot: 'Lägg märke till hur det går för er. Ni sår mycket men skördar lite. Ni äter men blir inte mätta. Ni dricker men släcker inte törsten. Ni klär er men blir inte varma. Den som får inkomst har hål i börsen. Så säger HERREN Sebaot: 'Lägg märke till hur det går för er. Gå upp till bergen, hämta trävirke och bygg upp Mitt hus, så skall jag glädja mig över det och visa min härlighet, säger HERREN. Ni väntade er mycket, men se, det blev litet. Och när ni förde det hem, då blåste jag bort det. Varför? säger HERREN Sebaot. Därför att mitt hus ligger i ruiner, medan ni har bråttom, var och en med sitt eget hus. Därför har himlen över er hållit tillbaka sin dagg och jorden har hållit tillbaka sin gröda. Jag har kallat på torka att komma över landet och över bergen, och över säden, vinet och oljan, och över det som jorden alstrar, över människor och djur, och över era händers arbete. Serubbabel, Sealtiels son, och översteprästen Josua, Josadaks son, med hela kvarlevan av folket lyssnade till HERRENS, sin Guds, röst och till profeten Haggais ord, eftersom HERREN, deras Gud, hade sänt honom, och folket fruktade HERREN. Då sade Haggai, HERRENS sändebud, genom ett budskap från HERREN till folket: "Jag är med er, säger HERREN". Och HERREN uppväckte en iver hos Serubbabel, Sealtiels sons, ståthållare i Juda, och hos översteprästen Josuas, Josadaks son, och hos hela kvarlevan av folket, så att de började arbeta på HERREN Sebaots, sin Guds, hus.

Joh 2:18-22 Judarna frågade Honom: "Vad för tecken kan Du visa oss, eftersom Du gör så här?" Jesus svarade: "Riv ner detta tempel, så skall jag resa upp det på tre dagar." Judarna sade: "I fyrtiosex år har man byggt på detta templet, och du skall resa upp det på tre dagar!" Men det tempel Han talade om var Hans kropp. När Han hade uppstått från de döda, kom Hans lärjungar ihåg att Han hade sagt detta, och de trodde på Skriften och ordet som Jesus hade sagt.

AC 4210 'Berg' betecknar det goda av kärleken till Herren. ... På grund av sin höjd betecknar 'berg' det som var högt, såsom de ting är som hör till himlen och som kallas himmelska. Därför betecknade 'berg' i den högsta meningen Herren, vilken de kallade den Högste. ... Därav kommer att när det sägs 'högt' i Ordet, så betecknas i den invärtes meningen det inre hos människan.